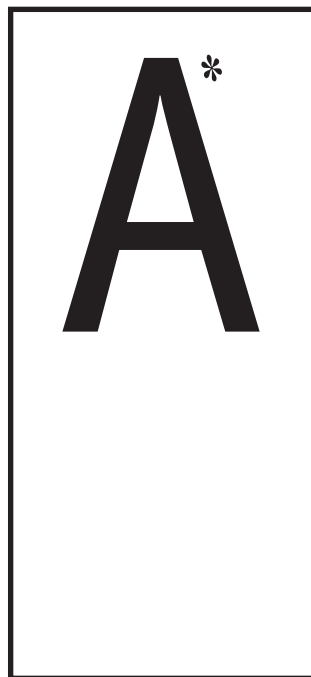

Casus rebelli

άτακτη περιοδική έκδοση της
πρωτοβουλίας για την ολική άρνηση στράτευσης

* για τον αντιμilitarισμό

Μία πραγματικότητα, όταν ξεκινάς να μιλάς για τον αντιμιλιταρισμό ο συνομιλητής σου να γειώνει την κουβέντα στην ανάγκη ύπαρξης του στρατού. Μία ακόμη πραγματικότητα, όταν ξεκινάς να μιλάς για την πολιτική επιλογή της άρνησης υπηρέτησης της στρατιωτικής θητείας, ο συνομιλητής γειώνει την κουβέντα σε μεμψιμοιρία για τις διώξεις και την οικονομική καταστολή.

Υπάρχει ένα βασικό θέμα, όμως, για εμάς σε όλα τα παραπάνω. Όταν μιλάμε για αντιμιλιταρισμό δεν βλέπουμε μόνο κακί στολές, στρατόπεδα, εξοπλισμούς και διακρατικούς ανταγωνισμούς. Βλέπουμε και την έξοδο του μιλιταρισμού από τα στρατόπεδα και την παρουσία του στα σχολεία, στους δρόμους, στους εργασιακούς χώρους, στα μέσα ενημέρωσης. Βλέπουμε και τις μοριακές πράξεις και σκέψεις της καθημερινότητας που είναι διαποτισμένες από αυτόν. Και πάνω εκεί προσπαθούμε να βάζουμε ζητήματα, να μοιράζομαστε σκέψεις, να είμαστε σε μία διαρκή κίνηση εναντίωσης.

Ίσως δεν είναι ιδιαίτερα αντιληπτό, ίσως να φταίμε και εμείς σε αυτό. Ας το ξεκαθαρίσουμε. Η επιλογή της ολικής άρνησης στράτευσης που κάναμε κάποιοι από εμάς σε κάποια στιγμή της ζωής μας, σαν μία αναπόφευκτη συνάντηση με τις ηλικιακές νόρμες της ελληνικής κοινωνίας, δεν είναι το σημείο όπου ξεκινάμε και τελειώνουμε. Δεν μας απασχολεί μόνο η στρατιωτική θητεία και η άρνησή της, αλλά το κοινωνικό περιβάλλον σα σύνολο μέσα στο οποίο ζούμε. Ποιος μπορεί να ισχυριστεί ότι το στρατόπεδο είναι κάτι το διαχωρισμένο από την κοινωνία; Ποια μπορεί να ισχυριστεί ότι τα κρατικά συμφέροντα και οι ιδεολογίες που τα συνοδεύουν θα επέπλεαν έξω από το κυρίαρχο πλαίσιο προγονοπληξίας και κατακερματισμού; Ποιοι μπορούν να ισχυριστούν ότι όλα τα παραπάνω αφορούν κάποιους άντρες που πρέπει να πάνε-στο-στρατό και όχι και κάποιες γυναίκες που ζουν σε αυτό τον τόπο;

Η ποινική μεταχείριση και η οικονομική καταστολή των ολικών αρνητών στράτευσης είναι η συνεπής στάση ενός ισχυρού στρατιωτικού και δικα-

στικού μηχανισμού απέναντι σε δηλωμένους πολιτικούς τους αντιπάλους. Η ανάδειξη και η πράξη απέναντι στις καθημερινές απολήξεις αυτών των μηχανισμών, τον διάχυτο μιλιταρισμό, είναι η συνεπής στάση των δηλωμένων πολιτικών αντιπάλων τους, πέρα από τη μόνιμη εναντίωσή τους στο κράτος και τον καπιταλισμό. Και αυτό το δρόμο, μέσα από την Πρωτοβουλία, τραβάμε εδώ και 4 χρόνια περίπου.

Έχουμε να πούμε πολλά γιατί συμβαίνουν πολλά τριγύρω μας. Και για να το πετύχουμε αυτό σκεφθήκαμε να στραφούμε σε ακόμα ένα μέσο που μας έχει δώσει η αντιεξουσιαστική κινηματική εμπειρία μας, αυτό μίας περιοδικής έκδοσης. Με μία βεντάλια θεμάτων, που θα άπτονται των όσων είπαμε παραπάνω. Αυτή η περιοδική έκδοση θα συνοδεύεται και από κάποια τακτικά θεματικά καφενεία που θα οργανώνει η συλλογικότητά μας σε αυτοοργανωμένους χώρους. Καλά τα (τυπωμένα) λόγια, αλλά η δια ζώσης επαφή είναι καλύτερη. Μαζί με τα λόγια της.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε ηλεκτρονικά μαζί μας στο olikiarnisi@espiv.net, ενώ περισσότερο υλικό μας θα βρείτε στο μπλογκ olikiarnisi.espivblogs.net

Περι απειλών και πολέμων: με αφορμή μια πρόσφατη καρβιά μεταναστών

Ως μια «ένοπλη απειλή» διαχειρίστηκαν στα τέλη του περασμένου Νοέμβρη τα αρμόδια υπουργεία πλοίο με 700 περίπου μετανάστες (με διάφορες καταγωγές) που έπλεε ακυβέρνητο λόγω μηχανικής βλάβης νοτιανατολικά της Κρήτης και είχε προορισμό την Ιταλία. Ήταν ένας χαρακτηρισμός κλειδί που μπορεί στα media να πέρασε στα ψιλά για λόγους επικοινωνιακής κατανάλωσης του «δράματος» και της «υγειονομικής βόμβας» που θα ακολουθούσε, όμως στην ουσία του, ο χαρακτηρισμός ενός πλοίου γεμάτο με μετανάστες ως «ένοπλη απειλή» αποτελεί την κωδικοποίηση του τρόπου με τον οποίο το ελληνικό κράτος αντιμετωπίζει τους μετανάστες τα τελευταία χρόνια στο σύνολο της επικράτειάς του. Και φυσικά στο προκείμενο, ήταν το απαραίτητο πρόσχημα που έβγαλε από το συρτάρι του ο νέος υπουργός εθνικής αμύνης για να δώσει το ok στην αποστολή του στόλου για την «διάσωση» των μεταναστών. Τα σενάρια αντιμετώπισης «ένοπλων απειλών» για πλοία στα οποία υπάρχουν υπόνοιες ή ενδείξεις ότι επιβαίνουν μετανάστες, εμπεριέχονται στο από το 2012 εκπονημένο σχέδιο «Ιώνη» (στα χνάρια του Ξένιου Δία, του Θησέα και άλλων τραγελαφικών-κυνικών επινοήσεων) των υπουργείων δημοσίας τάξης και εθνικής αμύνης, με την σύμφωνη γνώμη και την οικονομική-στρατιωτική στήριξη της Ε.Ε. Ένα σχέδιο που συμβαδίζει με το νέο στρατηγικό δόγμα του NATO έως το 2020.

Το ότι μετά από μια τεράστια επιχείρηση πάνοπλων κομάντο του λιμενικού και του

ναυτικού δεν βρέθηκε ούτε δείγμα «ένοπλης απειλής» είναι μια πραγματικότητα που δεν πρέπει να απασχολεί κανέναν. Όπως και το ότι οι μετανάστες αντίκρισαν απέναντί τους τα κανόνια από τις φρεγάτες του ναυτικού για αρχή, τα αυτόματα των κουκουλοφόρων που έκαναν ρεσάλτο στο πλοίο στη συνέχεια και τις μπότες των μπάτσων στους χώρους διαλογής, στις κλούβες και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης όπου κατέληξαν οι περισσότεροι από αυτούς. Αυτό που πρέπει να απασχολεί την κοινή γνώμη είναι η διάχυτη κινδυνολογία και ο φόβος από τις «αρρώστιες» που μπορεί να κουβαλούν οι μετανάστες αλλά και το ότι το κράτος πρέπει να τους διαχειριστεί ως μια εθνική απειλή κινυποποιώντας στρατό και αστυνομία και εγκλείοντάς τους σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Το ότι ζούμε σε εποχές ολοκληρωτισμού είναι γεγονός. Το ότι ο στρατός αποκτά όλο και μεγαλύτερο ρόλο στην εσωτερική πολιτική επίσης. Το ζήτημα είναι πότε θα πάψουμε να δεχόμαστε την κανονικότητα των αυτονόπτων του милитарισμού. Και πότε θα τα αρνηθούμε καθημερινά κι εξ ολοκλήρου. ■

Το "εθνικό συμφέρον" σε ένα καλογουαλισμένο G3

«Οι ελληνικές Ενοπλίες Δυνάμεις έχουν υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και ετοιμότητας και αυτό είναι πολύ σημαντικό για την ασφάλεια της χώρας και την προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων και της εδαφικής ακεραιότητας»

Κάρολος Παπούλιας
(1/12/2014)

Τάδε έφη ο πρόεδρος της δημοκρατίας σε συνάντηση με τον Ν. Δένδια, τον νέο υπουργό εθνικής άμυνας, όπου εκτός των λαμπρών αυτών και άλλων δηλώσεων, ο υπουργός δώρισε στον πρόεδρο ένα G3 τελευταίας τεχνολογίας σε μια επικοινωνιακή προσπάθεια υποστήριξης του «αξιοπρεπούς επιπέδου» στο «αξιόμαχο των ελληνικών ένοπλων δυνάμεων».

Η милитарιστική και εθνικ(ιστικ)ή ιδεολογία πάντα συνοδεύει τα τυφέκια των στραταρχών. Μόνο που για τα αστραφτερά νέα οπλικά συστήματα που μας κρατούν κατά τα άλλα «αξιοπρεπείς», οι στρατάρχες χρωστούν κάποιες

απαντήσεις. Σε πόσα νοσοκομεία χρειάστηκαν να γίνουν περικοπές για να διατηρηθεί το εξοπλιστικό αξιόμαχο του στρατού; Πόσες κατασχέσεις κατοικιών και καταθέσεων φουκαριάρηδων έγιναν για τις νέες προμήθειες; Ποιός φτωχοδιάβολος στερήθηκε σύνταξη, ασφάλεια, μισθούς και επιδόματα για να μπορεί ο κάθε Παπούλιας να καμώνεται με τα νέα g3 και ο κάθε Αβραμόπουλος με τα νέα υποβρύχια;

Όμως, για αυτούς, η επίκληση του έθνους αρκεί για να καλύψει την υποκρισσία τους. Στο όνομα της εθνικής ασφάλειας, των εθνικών συμφερόντων μπορούν να γίνουν τα πάντα. Ακόμη και η συνέχιση των ληστρικών πολιτικών και μεταρρυθμίσεων. Όχι, για αυτούς δεν έχουν σημασία τα θανάσιμα για τους από κάτω αποτελέσματα, σημασία για αυτούς έχει ο σκοπός. Τα «εθνικά συμφέροντα».

Τα συμφέροντα δηλαδή των τραπεζιτών που στο όνομα της ρευστότητάς τους ζητούν νέα μέτρα και νέες περικοπές για τους φτωχούς. Τα συμφέροντα των επενδυτών όπως η «ελληνικός χρυσός» που στο όνομα της εύρεσης νέων «πολύτιμων γαίων» ρημάζουν τα δάση και μολύνουν τον υδροφόρο ορίζοντα της Χαλκιδικής. Τα συμφέροντα των συμμαχιών όπως το NATO που στο όνομα της παγκόσμιας στρατιωτικής αστυνόμευσης βάζουν στο στόχαστρό τους νέους ή παλιούς εκθρούς χαράσσοντας τις αντίστοιχες πολεμικές επιχειρήσεις. Τα συμφέροντα των παλιών ή ανανεωμένων εθνικισμών που καλλιεργούν και ανατροφοδοτούν την εσωτερική πειθαρχία, συναίνεση και υποταγή.

Όπου ακούς «εθνικά συμφέροντα» να ξέρεις ότι μιλούν για τα συμφέροντά τους. ■

Οι μιλιταριστικές απολήξεις ενός κράτους σε αναδιάρθρωση

Ο μιλιταρισμός, ως ιδεολογία αλλά και ως τρόπος πολιτικής και κοινωνικής διαχείρισης, λαμβάνει κομβικό ρόλο σε περιόδους συστημικών κρίσεων. Σήμερα, σχεδόν 5 χρόνια σε περιβάλλον κρίσης, τόσο ο μιλιταρισμός όσο και ο στρατός, συμπεριλαμβανομένου των αμιγώς στρατιωτικοποιημένων μονάδων της αστυνομίας όπως τα ΜΑΤ, τη μηχανοκίνητη ομάδα ΔΕΛΤΑ κ.τ.λ., μπορεί να μη φαίνεται προς το παρόν να λαμβάνουν θέσεις άμεσης κυβερνητικής διαχείρισης, ωστόσο αποτελούν βασικά προπύργια του συστήματος όχι μόνο για την περιφρούρηση της αστικής νομιμότητας αλλά και για το ξεπέρασμα διάφορων οικονομικών και πολιτικών αδιεξόδων.

Δομικά, ο ελληνικός στρατός βρίσκεται σε εσωτερικής ανασυγκρότησης. Η περίφημη «Νέα Δομή των Ενόπλων Δυνάμεων», μία αμιγώς νεοφιλελεύθερης κοπής αναδιάρθρωση βασισμένη στις ΝΑΤΟϊκες επιταγές και σε ήδη δοκιμασμένα στρατοκρατικά πρότυπα άλλων κρατών, βρίσκεται ήδη σε εφαρμογή από το 2013 και επιχειρεί συγχρόνως, δια στόματος της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας,

την κατάργηση των οικονομικά και επιχειρησιακά δυσλειτουργικών μονάδων και τη μετάβαση σε ένα οργανωτικό πλαίσιο που θα ενισχύει το «αξιόμαχο» και την «ευελιξία» των ενόπλων δυνάμεων, με τις τελευταίες να λαμβάνουν ένα πιο ενεργό και αυτόνομο πλαίσιο λειτουργίας σε σχέση με το παρελθόν. Μία μετάβαση που, ωστόσο, ενώ θεωρητικά θα μπορούσε να πυροδοτήσει μία βαθιά εσωτερική σύγκρουση με το προηγούμενο μοντέλο, φαίνεται ότι απλά έρχεται στο πλάι του. Η τρέχουσα επιστροφή των κομμένων μισθών του ένστολου κρατικού προσωπικού σε μία περίοδο γενικευμένης μισθοδοτικής λεηλασίας, δείχνει (πέρα από τους ιδεολογικούς και πολιτικούς συμβολισμούς της) ότι παρά τις όποιες επί μέρους αλλαγές, η αναδιάρθρωση αυτή δεν πρόκειται να είναι κάτι παραπάνω από σημειακή*. Από την άλλη, και παρά τα κούφια λόγια κάποιων επιτήδειων -ή άλλων αφελών- ονειροπόλων, μία τέτοια συνθήκη φαίνεται να μην είναι ικανή ούτε κατά διάνοια να δέσει έστω και το παραμικρό ενδοσυστημικό ζήτημα πάνω στην ύπαρξη ή μη της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας. Άλλωστε, ένα τροϊκανό πυροτέχνημα στα τέλη του 2012 για κατάργηση της υποχρεωτικής θητείας (κάτι που ισχύει για τη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών της Ε.Ε.) βρήκε ολόκληρο το -κατά τα άλλα αναϊμικό- κοινοβουλευτικό φάσμα από εντελώς αντίθετο έως τραγελαφικά ουδέτερο. Τίποτα δε δείχνει ότι διανύουμε

* Το μοναδικό κυβερνητικό παραστράτημα του ελληνικού κράτους απέναντι στις συμβουλές εκ μέρους αξιωματούχου του ΟΟΣΑ για τις κυβερνήσεις που περνάνε σκληρά μέτρα λιτότητας -στις οποίες αναφερόταν ρητά ότι «...προφανώς δε συμβουλευόμαστε να κοπούν τα μπόνους των δυνάμεων ασφαλείας σε δύσκολες πολιτικές καταστάσεις, όπου η κυβέρνηση μπορεί να τους χρειαστεί...»- δεν άντεξε για πολύ.

κάτι διαφορετικό από μία σαφή στρατοκρατική ενίσχυση του ελληνικού κράτους.

Εξάλλου μία σειρά παραδειγμάτων αναδεικνύουν ότι η συστημ(ατ)ική προστασία του κρατικού милитарισμού αντέχει ή ξεπερνάει ακόμα και τις πιο εξόφθαλμες αντιφάσεις. Η παραστρατιωτική δράση και δομή της Χρυσής Αυγής, σύμφυτη και αλληλένδετη ιδεολογικά, οργανικά και φυσικά με τον ελληνικό στρατό και την αστυνομία, αντιμετωπίζεται ποινικά και ιδεολογικά διαχωρισμένα από το δεσμικό της πρότυπο (από το οποίο ηγάζει), ώστε το έλλειμμα της στους δρόμους και στην κοινωνική συνείδηση να μπορεί να αντικαθίσταται με χαρακτηριστική ευκολία και σφοδρότητα από τα ένστολα αδέρφια της. Τα αμύθητα ποσά των επίσημων και ανεπίσημων συναλλαγών του ΚΥΣΕΑ, του ΓΕΕΘΑ, του ΥΠΕΘΑ και πλήθους ιδιωτικών εταιριών πάνω σε μία τραγικά δυσανάλογη για τις ανάγκες του ελληνικού κράτους πολεμική βιομηχανία, ποσά που αδροιστικά θα μπορούσαν κάλλιστα να εξισωθούν με ολόκληρο το χρέος του ελληνικού κράτους και σίγουρα έχουν συμβάλλει καθοριστικά στην σημερινή κατάσταση της οικονομίας, παραμένουν στο απυρόβλητο σε αντίθεση με τους μισθούς πχ κάποιων καθαριστριών που αναδεικνύονται από το κράτος και τα ΜΜΕ σε... μείζον οικονομικό κενό της ελληνικής κοινωνίας. Η δολοφονική... φροντίδα του ελληνικού στρατού προς τους φαντάρους του, όπως στους τρεις διαμελισμένους στρατιώτες μιας «τυπικής» άσκησης στον

Βόλο πριν 2 μήνες, άφησε στο απυρόβλητο κάποιων «εσωτερικών ερευνών» τη μαμά-πατρίδα και τρεις «ήρωες χωρίς αιτία» στα ιδεολογικά τερτίπια των милитарιστών.

Οι λόγοι αυτής της θωράκισης του κρατικού милитарισμού δεν είναι καθόλου λίγοι ούτε ασήμαντοι. Η εξαθλίωση ολόκληρων κοινωνικών και εργασιακών ομάδων, η υποτίμηση της ζωής, η αντι-μεταναστευτική πολιτική στα σύνορα και στην ενδοχώρα, η λεπλασία του περιβάλλοντος για την αναζήτηση νέων πηγών κερδοφορίας και οι κοινωνικές αντιστάσεις που ξεσηκώνονται από όλα αυτά είναι κάποιες βασικές παράμετροι που έχουν βιωθεί τα τελευταία χρόνια. Εκτός όμως από ζητήματα εσωτερικής ασφάλειας και (εκ)παιδάρχησης, οι συστημικές κρίσεις έχουν τον πόλεμο ως ένα από τα πιο συννηθισμένα προϊόντα τους. Κι αν ο ελληνικός στρατός έχει ήδη υποβάλλει τα διαπιστευτήρια του σε διάφορες πολεμικές επιχειρήσεις και συνεργασίες (με το ΝΑΤΟ και με τις Η.Π.Α. στη Μέση Ανατολή, με χώρες της Ε.Ε. στην Αφρική, με το κράτος του Ισραήλ κ.ο.κ.) κι έχει λερώσει τα χέρια του σε επιδρομές και κατοχικές δυνάμεις, υπάρχει πάντα και η γεωστρατηγική παράμετρος που εγείρει κρίσιμους διακρατικούς ανταγωνισμούς. Σε συνδυασμό με τους εθνικισμούς στα Βαλκάνια και την ανατολική Ευρώπη όπως επίσης και με τη σύγχρονη παγκόσμια πυριτιδαποθήκη της Μέσης Ανατολής, το μεγάλο καζάνι των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών της ανατολικής Μεσογείου συστηματικά θερμαίνεται τα τελευταία χρόνια και σιγά σιγά βγαίνει στην επιφάνεια της δημόσιας ατζέντας ως ύγιστο οικονομικο-πολιτικό διακύβευμα για όλα τα εμπλεκόμενα κράτη της περιοχής (Ελλάδα-Κύπρος-Αίγυπτος-Τουρκία-Ισραήλ). Όπως ο πόλεμος αποτελεί μία «φυσική επιλογή» του καπιταλισμού ως καταστροφή κεφαλαίου και δημιουργία νέων πεδίων συσσώρευσης, έτσι και το παραμικρό (επιπόλαιο ή μη) θερμό επεισόδιο ή έστω το ενδεχόμενο του αποτελεί μία επαρκέστατη δικαιολόγηση για ετοιμοπόλεμους στρατούς και αποχαύνωση των κοινωνιών μέσω του εθνικιστικού μίσους.

Κάθε ιδεολογία επιχειρεί να φτιάξει ένα κλειστό σύστημα ερμηνείας και κατανόησης ανεπίδεκτο κριτικής πόσο μάλλον αμφισβήτησης. Όταν μάλιστα η εκάστοτε ιδεολογία αποτελεί τον στυλοβάτη μιας κυρίαρχης-κρατικής αντίληψης, όταν παίρνει σάρκα και οστά μέσω της άσκησης εξουσίας σε πραγματικά κοινωνικά πεδία, τότε η έμφυτη αυτή έπαρση λαμβάνει ένα μακιαβελικό χαρακτήρα μπροστά σε οποιαδήποτε φυγόκεντρη τάση. Ο κρατικός-καπιταλιστικός милитарισμός δεν αρκείται στην υπερμεγέδη και ασύγκριτη υπεροπλία του, στην οργάνωση μιας τεχνογνωσίας και μιας δομής που του εγγυάται τα σκήπτρα της μονοπώλησης της βίας. Η ισχύς αυτή θα ήταν λειψή, δίχως την απαραίτητη συνοδεία μιας ιδεολογικής ηγεμονίας που θα νομιμοποιεί κάθε κίνηση της στρατιωτικής μηχανής.

Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει ένα μόνιμο πρόβλημα στην κοινωνική πρόσληψη του στρατού και αφορά το πεδίο εκείνο όπου διαχρονικά ο στρατός τέμνεται με την κοινωνική ζωή με ξεκάθαρους και άμεσους όρους: την υποχρεωτική θητεία. Κι αυτό διότι παρά την κυρίαρχη αφήγηση και παρά τον αμείωτο δεσμικό εκθιασμό (από την οικογένεια, από τις ποινικές και εργασιακές κυρώσεις κ.ο.κ.), η «ιερή» αυτή υποχρέωση οδηγεί τμήμα των ανυπότακτων σε απαλλαγές στράτευσης ενσωματώνοντας ουσιαστικά την ανυποταξία. Οι περιπτώσεις αυτές όμως, εγγενώς περιορισμένες μέσα στην απουσία πολιτικής ταυτότητας και την παντελή έλλειψη περιεχομένων, συνιστούν μία άκρως διαχειρίσιμη και ελέγξιμη - στρατιωτικά και πολιτικά- αντίφαση μίας ανομολόγητης, εξατομικευμένης, φιωμένης και εν τέλει ακίνδυνης άρνησης.

Η ολική άρνηση στράτευσης εξ' ορισμού αποκλείει να μπει σε οποιαδήποτε διαδικασία ενσωμάτωσης ή/και διαπραγμάτευσης με το στρατιωτικό μηχανισμό και ως τέτοια αποτελεί μία μόνιμη και ανεξέλεγκτη πληγή του στρατοκρατικού ηγεμονισμού. Η ανοιχτή κοινωνική της θέση και έκθεση σε συνδυασμό με τις ιδιαίτερες αποχρώσεις του κάθε υποκειμένου που την υλοποιεί απλώνει εμπράκτως εναντιωματικά περιεχόμενα σε μία εξουσιαστική

δομή, η ύπαρξη της οποίας δε νοείται χωρίς την πλήρη υποταγή και πειθαρχία στις γραμμές της. Είναι αυτονόητο ότι στην περίπτωση που οι ολικές αρνήσεις αυξάνονταν σε εκατοντάδες ή χιλιάδες, θα υπήρχαν αυτομάτως σοβαροί τριγμοί στη λειτουργία των ενόπλων δυνάμεων, στον δεσμό της υποχρεωτικής στράτευσης και φυσικά στον κρατικό милитарισμό. Ωστόσο, ακόμα και αν οι δεκάδες των σημερινών ολικών αρνητών απέχουν πολύ από το να αποτελούν κάποιο κρίσιμο μέγεθος, συνιστούν ένα σημαντικό πολιτικό αγκάδι για τη στρατοκρατική αντίληψη, καθώς σε αντίθεση με τις υπόλοιπες στάσεις άρνησης της θητείας, η ολική άρνηση διαρρηγνύει την επίπλαστη εικόνα απόλυτης κυριαρχίας και υπεροχής του στρατού. ■

Οι συλλήψεις των ολικών αρνητών στράτευσης και οι προεκτάσεις τους

Την τελευταία περίοδο, οι ολικοί αρνητές στράτευσης, βρίσκονται στο στόχαστρο μιας ιδιότυπης κατασταλτικής στρατηγικής που στόχο έχει περισσότερο τη σταδιακή εξουθένωσή τους παρά τον εγκλεισμό ή τη φυλάκισή τους. Δε θα σταθούμε τόσο στην «ποινή» του διοικητικού προστίμου των 6.000 ευρώ που προβλέπεται για κάθε ανυποταξία σε ισχύ, όχι γιατί αυτό δεν ευθυγραμμίζεται στην ίδια ακριβώς στρατηγική, αλλά γιατί στο προκείμενο θέλουμε να επικεντρωθούμε στην *ενεργοποίηση ενταλμάτων σύλληψης στο πλαίσιο του αυτοφώρου* προς τους ολικούς αρνητές στράτευσης. Μια διαδικασία που εδώ και περίπου δύο χρόνια αποτελεί μια επαναλαμβανόμενη συνθήκη τόσο για εντολείς και εντεταλμένους όσο και για τους συλληφθέντες.

Οι συλλήψεις κατόπιν εισαγγελικών εντολών δεν είναι τίποτε άλλο πέρα από μια *νέα πολιτική καταστολής* όσων εναντιώνονται στο милитарισμό και τον δεσμό της θητείας. Πρόκειται για ένα μέτρο στα χέρια των δικωτικών και στρατοεισαγγελικών αρχών που ενώ για πολλά χρόνια είχε παγώσει, ανασύρθηκε προσφάτως (2013-2014) και χρησιμοποιείται -για αρχή- στοχευμένα. Το μέτρο αυτό επιτρέπει σε διάφορους καλοδελητές εισαγγελείς να διατάσσουν ένταλμα σύλληψης για κάθε περίπτωση ανυποταξίας που θεωρούν (μέχρι στιγμής με αμιγώς πολιτικά κριτήρια) ότι χρήζει περαιτέρω... έρευνας. Έτσι, διάφοροι ολικοί αρνητές, η στάση των οποίων μόνο... έρευνας δε χρήζει από τους επίδοξους δικωκτες τους συγκριτικά με όλες τις άλλες υποθέσεις ανυποταξίας, συλλαμβάνονται αιφνιδιαστικά και μεταφέρονται σιδηροδέσμοι πρώτα στα αστυνομικά τμήματα και μετέπειτα -κατά περίπτωση- στον στρατιωτικό εισαγγελέα (ακόμα και αν αυτός εδράζεται στην άλλη άκρη της χώρας). Κι όλα αυτά συμβαίνουν με μόνη εξέλιξη την άσκηση δίωξης και του ορισμού τακτικής δικάσιμου, δηλαδή διαδικασιών

που μέχρι πρότινος διεκπεραιώνονταν με μία απλή κοινοποίηση.

Μπορεί η από το 2010 κατασταλτική «επένδυση» προς άπαντες τους «ανυπότακτους» (διοικητικό πρόστιμο 6.000 ευρώ) να έφερε έστω και μερικώς τα αναμενόμενα αποτελέσματα -όπως μαρτυρούν τα αρμόδια υπουργεία- για τη μείωση της «γενικής ανυποταξίας» με κάθε τρόπο (κατάταξη, διευθέτηση της ανυποταξίας με Ι4 ή Ι5, πληρωμή ή ρύθμιση του προστίμου), αυτό που σίγουρα δεν κατόρθωσε το μέτρο αυτό είναι να πλήξει την «ειδική ανυποταξία», δηλαδή τους συνειδητούς και πολιτικοποιημένους αρνητές. Έτσι, λίγα χρόνια μετά την εισαγωγή του διοικητικού προστίμου εμφανίζεται και το *μέτρο «ειδικού σκοπού»*. Ένα μέτρο που έχει ως στόχο τον εκφοβισμό κι εκβιασμό των ανυπότακτων που δεν συμμορφώνονται με την οικονομική απειλή του προστίμου των 6.000 ευρώ από τη μια και το να κάνει «αβιώτη» την καθημερινότητα των ολικών αρνητών στράτευσης από την άλλη.

Ένα μέτρο «ειδικού σκοπού» που εφαρμόζεται με το να εκδίδονται από συγκεκριμένους στρατιωτικούς εισαγγελείς ανά την Ελλάδα (όπως ο Μακρής Βασίλειος στο Ρουφ) απανωτά κι επαναλαμβανόμενα εντάλματα σύλληψης. Ακολουθώντας δεκάδες συλλήψεις ολικών αρνητών πραγματοποιούνται έξω από σπίτια και χώρους εργασίας από διάφορους καλοδελητές της ασφάλειας αλλά και σε τυχαίους αστυνομικούς ελέγχους στους δρόμους. Και φυσικά αυτό που ακολουθεί κάθε σύλληψη είναι οι πολύωρες κρατήσεις στα αστυνομικά τμήματα, οι «φιλικές κουβεντούλες», οι αστυνομικές ανακρίσεις περί του «αδικήματος», οι δακτυλοσκοπήσεις (και το ενδεχόμενο παραπομπής σε εισαγγελέα με την πρόσθετη κατηγορία της απείδειας σε περίπτωση άρνησης της σχετικής διαδικασίας δακτυλοσκόπησης), οι μεταγωγές στους στρατιωτικούς ανακριτές και εισαγγελείς,

οι αναβολές, οι δίκες, οι καταδίκες κ.ο.κ. *

Πρόκειται για μια απόπειρα του σκληρού πυρήνα του κράτους (αστυνομία, στρατός, δικαστές) όχι απλά να εκδικηθούν αυτούς που συνειδητά με λόγο και έργο αρνούνται τον στρατό, αλλά για μια απόπειρα να τους εξουθενώσουν διαμορφώνοντάς τους μια ασφυκτική-περίφρακτη καθημερινότητα και μια συνθήκη καθημερινού ελέγχου και κινδύνου, καθώς μία τέτοια σύλληψη είναι εκτός από απρόσμενη (ο συλληφθείς δε γνωρίζει καν ότι τον αναζητούν) και δυνητικά τυχαία (το ένταλμα μπορεί να φανεί σε τυχαίο ή άσχετο με το στρατό αστυνομικό έλεγχο). Στο προκείμενο, η διεύθυνση κατοικίας και άλλα προσωπικά στοιχεία των ολικών αρνητών στράτευσης γίνονται το επίδοκο των δικαστικών και αστυνομικών αναζητήσεων και χαρτογραφήσεων σε μια προσπάθεια άμεσης εφαρμογής των όποιων πολιτικών επιλέγονται κατά καιρούς ενάντια στους αρνητές. Οι καθημερινές ενοχλήσεις σε σταθερά και κινητά τηλέφωνα των αρνητών αλλά και των συγγενικών τους προσώπων, οι αστυνομικές επισκέψεις και οι αναζητήσεις σε σπίτια και χώρους εργασίας με διάφορες κατά καιρούς προφάσεις (επιδόσεις σημειωμάτων κατάταξης ανά δίμηνο, προανακριτικές διαδικασίες περί ανυποταξίας, εκτέλεση ενταλμάτων σύλληψης για παλιές ή νέες ανυποταξίες κ.ά.) είναι μια καθημερινή πραγματικότητα.

Πέρα όμως από τα παραπάνω, αυτό που αποτελεί άλλη μια κατασταλτική «ιδιαιτερότητα» είναι και η επιμονή των στρατοκρατικών και διωκτικών αρχών να θεωρούν τα «στρατεύσιμα σώματα» από τη μια και τα σώματα των ανυπότακτων και των αρνητών από την άλλη ως μια ιδιοκτησία τους. Το γεγονός αυτό αποτελεί μια ακόμη κατασταλτική ιδιαιτερότητα όχι μόνο γιατί εντός συγκεκριμένων ηλικιακών

* Σε δύο πιο πρόσφατες περιπτώσεις, με προφορική εντολή του αρμόδιου κάθε φορά στρατιωτικού εισαγγελέα οι συλληφθέντες σύντροφοι αφέθηκαν ελεύθεροι (για να οριστεί δικασίμος κάποια στιγμή στο μέλλον) και δεν μεταφέρθηκαν από πόλη σε πόλη ή δεν κρατήθηκαν μέχρι το αυτόφωρο.

ορίων το στρατιωτικό και νομοθετικό πλαίσιο εγκλείει εντός στρατοπέδων τα σώματα των αρρένων (έως τώρα) του πληθυσμού, αλλά γιατί ποινικοποιεί και μεταχειρίζεται με ξεχωριστό τρόπο την όποια άρνηση αυτού του μιλιταριστικού ιδιοκτησιακού καθεστώτος επί των σωμάτων. Στο προκείμενο λοιπόν η «γενική» άρνηση του να ανήκεις εκεί όπου επιτάσσουν τα εθνικά ιδεώδη και η μιλιταριστική κανονικότητα θεωρείται ένα ιδιαίτερο «αδίκημα». Πόσο μάλιστα η συνειδητή πράξη της άρνησης, η δημοσιοποίηση και η διαρκής υπεράσπισή της αλλά και κάθε προσπάθεια αυτοπροσδιορισμού και επαναχάραξης των κοινωνικών ταυτοτήτων πέραν του έθνους. Όσοι λοιπόν εξακολουθούν να μας θεωρούν κτήμα τους ας τους υπενθυμίσουμε για άλλη μια φορά ότι ματαιοπονούν.

Τέλος η νέα κατασταλτική στρατηγική, εκτός των άλλων, επιδιώκει να επιτεθεί στα ίδια τα αδιάλλακτα και αντισυναινετικά χαρακτηριστικά του προτάγματος της ολικής άρνησης στράτευσης. Διαμορφώνοντας ασφυκτικούς όρους στην καθημερινότητα των φυσικών φορέων του προτάγματος, επιχειρείται η αποδυνάμωσή του αλλά και η ταυτόχρονη ενδυνάμωση άλλων μορφών «άρνησης» της θητείας (εναλλακτική θητεία, I4, I5 κ.ά.). Η επιθετικότητα από τη μια προς τους ολικούς αρνητές στράτευσης και η γραμμικότητα στις προϋποθέσεις και τους όρους νόμιμης αποφυγής της στράτευσης στην

“ Πρόκειται για μια απόπειρα του σκληρού πυρήνα του κράτους (αστυνομία, στρατός, δικαστές) όχι απλά να εκδικηθούν αυτούς που συνειδητά με λόγο και έργο αρνούνται τον στρατό, αλλά για μια απόπειρα να τους εξουθενώσουν διαμορφώνοντάς τους μια ασφυκτική-περίφρακτη καθημερινότητα και μια συνθήκη καθημερινού ελέγχου και κινδύνου.

”

ουσία αυτό που αναδεικνύει είναι την ανάγκη του συστήματος να πολεμήσει και να τελειώνει με όσους από θέση εναντιώνονται στη δομή του στρατού και τη φιλοσοφία του милитарισμού. Σε όσους δημιουργούν αναχώματα στην κανονικότητα των πολέμων και των στρατοκρατικών ιδεολογιών.

Όμως, οι μεθοδεύσεις των ενταλμάτων σύλληψης, τα αυτόφωρα, οι δίκες και τα βχίλιαρα το μόνο που έως τώρα έχουν πετύχει είναι να δυναμώσουν τις αρνήσεις, να απλώσουν την αλληλεγγύη, να βαθύνουν τη ρήξη και να πεισμώνουν τις επιλογές των αντιμικταριστών. Αυτό εξάλλου έχει φανεί στις περισσότερες από τις τελευταίες συλλήψεις ολικών αρνητών στράτευσης όπου αρκετοί αλληλέγγυοι/ες βρέθηκαν έξω από αστυνομικά τμήματα και στρατοδικεία για να στηρίξουν όχι μόνο τα πρόσωπα αλλά και το πρόταγμα της ολικής άρνησης στράτευσης. Αυτό εξάλλου αναδεικνύει και η διεύρυνση των αρνήσεων με συλλογικούς όρους (συλλογικές δηλώσεις ολικής άρνησης στράτευσης) όπως και ο πολλαπλασιασμός των αντιμικταριστικών πρωτοβουλιών που με λόγο κι έργο πράττουν ενάντια στον στρατό και για την αλληλεγγύη στους αρνητές στράτευσης.

Αυτό αναδεικνύεται τέλος και από τις ανεξάντλητες προσπάθειες και την επιμονή των ίδιων των αρνητών αλλά και των θεματικών ομάδων για την (ολική) άρνηση στράτευσης, να υπερασπίζονται εαυτούς και προτάγματα απέναντι σε έναν στρατό ένστολων, γραφειάδων, πολεμοχαρών υπαλλήλων και πρεσβευτών της στρατοκρατικής κοινωνίας. Είναι διαρκές ζητούμενο λοιπόν, τα αντανεκλαστικά αλληλεγγύης που έως τώρα έχουν κατοχυρωθεί σε περιπτώσεις συλλήψεων, δικαστηρίων, μεταγωγών κ.ά, να ποιοτικοποιηθούν και να αυξηθούν καθώς το κατασταλτικό «πείραμα» που διεξάγεται την τελευταία περίοδο προς τους ολικούς αρνητές, δεν μπορεί επ' ουδενί να εξελιχθεί σε ένα μοντέλο κατασταλτικής στρατηγικής, δεν μπορεί να εφαρμόζεται δίχως πολιτικό κόστος για τους εντολείς και τους εντεταλμένους των συλλήψεων. Η αλληλεγγύη στους ολικούς αρνητές στράτευσης είναι κομμάτι του αγώνα ενάντια στον ολοκληρωτισμό και τον φασισμό, είναι κομμάτι του αγώνα ενάντια στην στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας, ενάντια στο φόβο και τη γενικευμένη υποταγή. ■

Ισραήλ: η άρνηση στράτευσης μέσα στον χρόνο

Πριν από περίπου τρεις δεκαετίες, όταν και εμφανίστηκαν σε μαζική κλίμακα, είχαν έναν δυναμισμό και μια μαχητικότητα, που κάποιοι εκτιμούν ότι είχε τη δύναμη να επηρεάζει ακόμα και αποφάσεις όπως η απόσυρση του στρατού κατοχής από το Λίβανο ή η έναρξη διαπραγματεύσεων με την παλαιστινιακή PLO. Οι αρνητές στράτευσης στο Ισραήλ συνεχίζουν να είναι ένα σημαντικό κομμάτι του αντιπολεμικού κινήματος, το ίδιο όμως το κίνημα άρνησης του στρατού φαίνεται να ακολουθεί τα βήματα μιας κοινωνίας που συντηρητικοποιείται και εμφανίζεται πιο απαθής στα εγκλήματα των στρατοκρατών, φθίνοντας έτσι με το χρόνο κι αυτό.

Η τελευταία μαζική άρνηση στράτευσης ήταν στα τέλη Ιουλίου του 2014, όταν 50 νέοι έφεδροι, με φόντο την καλοκαιρινή κτηνώδη επίθεση *Protective Edge* στη Γάζα, που, όπως σημείωναν «λαμβάνει χώρα στο όνομά τους», δηλώνοντας ότι, αν και ο πόλεμος πλέον διεξάγεται από μάχιμους στρατιώτες και όχι έφεδρους, οι ίδιοι αρνούνται να υπηρετήσουν το στρατό κατοχής. Στην επιστολή που έστειλαν στο Νετανιάχου, αυτοπαρουσιάζονται: «*Ημασταν στρατιώτες σε ένα ευρύ φάσμα μονάδων και θέσεων στον ισραηλινό στρατό – ένα γεγονός για το οποίο έχουμε μετανιώσει, επειδή, κατά τη θητεία μας, ανακαλύψαμε ότι οι στρατιώτες που δρουν στα κατεχόμενα εδάφη δεν είναι οι μόνοι που εφαρμόζουν τους μηχανισμούς ελέγχου πάνω στις παλαιστινιακές ζωές. Στην πραγματικότητα, ολόκληρος ο στρατός εμπλέκεται. Γι' αυτόν το λόγο, αρνούμαστε τώρα να συμμετάσχουμε στα εφεδρικά μας καθήκοντα και υποστηρίζουμε όλους όσους αρνούνται όταν καλούνται για θητεία. [...]*

«*Για μας, ο στρατός είναι προβληματικός για λόγους πολύ ευρύτερους από την «Επιχείρηση» ή ακόμα και την κατοχή. Λυπούμαστε για τη στρατιωτικοποίηση του Ισραήλ και τις πολιτικές διακρίσεων*

του στρατού. [...] Η τωρινή στρατιωτική επιχείρηση και ο τρόπος με τον οποίο η στρατιωτικοποίηση επηρεάζει την ισραηλινή κοινωνία είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Στο Ισραήλ, ο πόλεμος δεν είναι απλώς πολιτική με άλλα μέσα – αντικαθιστά την πολιτική. Το Ισραήλ δεν είναι πια ικανό να σκεφτεί μια λύση σε μια πολιτική σύγκρουση παρά μόνο με όρους σωματικής δύναμης· δεν είναι περίεργο που είναι επιρρεπές σε ατέρμονους κύκλους φονικής βίας. Και όταν ρίχνουν τα κανόνια, καμιά κριτική δεν μπορεί να ακουστεί. [...]

Ο ισραηλινός στρατός, ένα θεμελιώδες κομμάτι των ζώων των Ισραηλινών, είναι επίσης η δύναμη που κυριαρχεί πάνω στους Παλαιστίνιους που ζουν στα εδάφη που κατακτήθηκαν το 1967. Όσο υπάρχει σ' αυτήν του την τωρινή δομή, ο λόγος και η νοοτροπία του μας ελέγχουν: Διαιρούμε τον κόσμο σε καλό και κακό σύμφωνα με τις κατηγορίες που θέτει ο στρατός· ο στρατός λειτουργεί ως η κορυφαία αρχή για το ποιος έχει μεγαλύτερη αξία στην κοινωνία και ποιος μικρότερη – ποιος είναι πιο υπεύθυνος για την κατοχή, ποιος επιτρέπεται να εκφράζει την αντίστασή τους και ποιος όχι, και πώς επιτρέπεται να το κάνουν. Ο στρατός παίζει κε-ντρικό ρόλο σε κάθε σχέδιο δράσης και πρόταση που συζητιέται σε εθνική συζήτηση, κάτι που εξηγεί την απουσία οποιουδήποτε πραγματικού επιχειρήματος για μη-στρατιωτικές λύσεις στις συγκρούσεις που έχει εγκλωβιστεί το Ισραήλ με τους γείτονές του. [...]

Ο στρατός προσπαθεί να παρουσιάσει τον εαυτό του ως ένα δεσμό που καθιστά δυνατή την κοινωνική κινητικότητα – ένα σκαλοπάτι για την ισραηλινή κοινωνία. Στην πραγματικότητα διαιωνίζει το διαχωρισμό. Πιστεύουμε πως δεν είναι τυχαίο ότι εκείνοι που προέρχονται από οικογένειες μεσαίων και υψηλών εισοδημάτων βρίσκονται σε μονάδες πληροφοριών που αποτελούν την ελίτ, και από εκεί

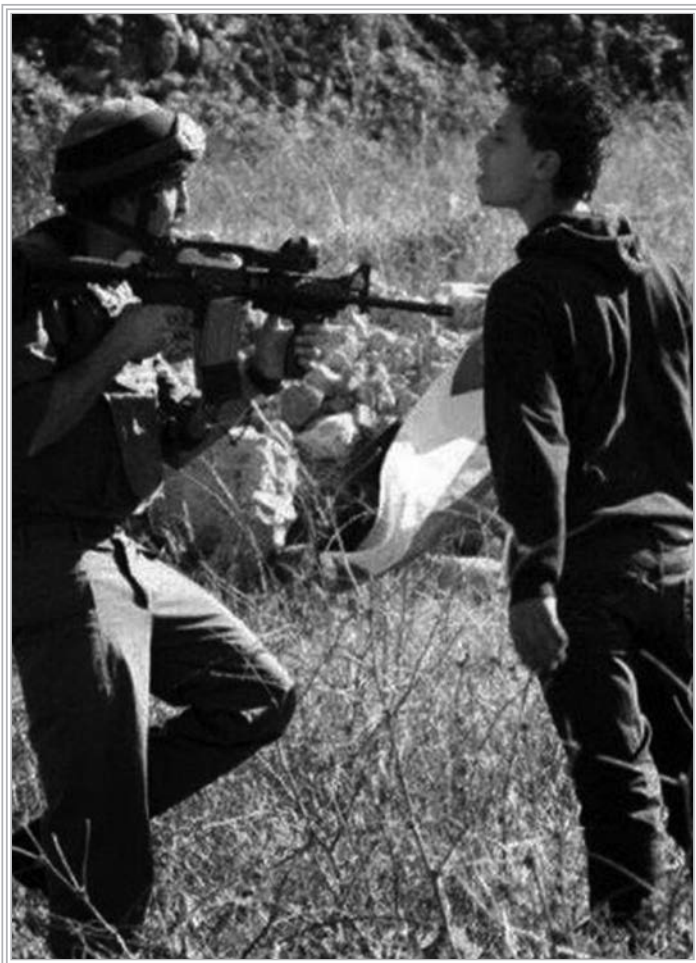
συχνά φεύγουν για να δουλέψουν σε τεχνολογικές εταιρίες με υψηλούς μισθούς. Πιστεύουμε πως δεν είναι τυχαίο πως όταν στρατιώτες από τις μονάδες συντήρησης όπλων ή επιμελητείας λιποτακτούν ή φεύγουν από τον στρατό, συχνά οδηγούμενοι από την ανάγκη να υποστηρίξουν οικονομικά τις οικογένειές τους, αποκαλούνται «κοπανατζήδες». Ο στρατός καθιερώνει μια εικόνα του «καλού Ισραηλινού» που στην πραγματικότητα αντιλείπει την εξουσία του υποτάσσοντας άλλους. Η κεντρική δέση του στρατού στην ισραηλινή κοινωνία, και αυτή η εξιδανικευμένη εικόνα που δημιουργεί, δουλεύουν από κοινού για να σθήσουν τις κουλτούρες και τους αγώνες των Μιζραχί, των Αιθιοπών, των Παλαιστινίων, των Ρώσων, των Δρούζων, των Υπερ-Ορθόδοξων, των Βεδουίνων, των γυναικών». [...]

Οι 50 έφεδροι έκλειναν την έκκλησή τους, δηλώνοντας ότι υποστηρίζουν τους αρνητές στο σύνολό τους: τους τελειόφοιτους που έγγραψαν μια επιστολή διακήρυξης άρνησης, τους υπερ-ορθόδοξους που διαμαρτύρονται για τον νέο νόμο υποχρεωτικής στρατεύσης, τους Δρούζους αρνητές, και όλους εκείνους που η συνείδηση, η προσωπική ή

οικονομική κατάσταση δεν τους επιτρέπει να υπηρετήσουν.

Κοιτάζοντας την υπόθεση των αρνητών σήμερα, αυτό που φαίνεται τελικά, είναι ότι οι 50 εξέφραζαν την αλληλεγγύη τους, τα άτομα όμως που αρνήθηκαν να υπηρετήσουν στην τελευταία επιχείρηση *Protective Edge* στη Γάζα, μετριούνταν στα δάχτυλα του ενός χεριού... Ο πρώτος, ένας 28χρονος έφεδρος που είχε πολεμήσει κατά την προηγούμενη επίθεση στη Γάζα, φαίνεται να απαλλάχτηκε. Ο άλλος, ένας έφεδρος 31 ετών φυλακίστηκε για 20 μέρες και ο τρίτος, 32χρονος έφεδρος Γκιλάντ Χάλπερν, διέφυγε αρχικά στην Ευρώπη, και φυλακίστηκε για 21 μέρες όταν επέστρεψε. Παράλληλα, την ίδια εποχή εξέτιε αλληπάλληλες ποινές φυλάκισης ο 19χρονος ορθόδοξος εβραίος Ουριέλ Φερέρα, ο οποίος είχε δηλώσει την άρνησή του να στρατευθεί, λόγω της αντίθεσής του στην κατοχή, ήδη από τον Απρίλιο, αρκετά πριν την τελευταία επίθεση στη Γάζα. Τον καιρό που γράφονται αυτές οι γραμμές έχει ήδη φυλακιστεί για 10η φορά – όσες και ο Νατάν Μπλανκ, ο οποίος είχε αρνηθεί να καταταγεί την εποχή της επιχείρησης *Pillar of*

defense στη Γάζα, το φθινόπωρο του 2012. Ενώ ο 19χρονος Ούντι Σε-γκάλ, που αρνήθηκε επίσης να στρατευθεί όταν κλήθηκε να υπηρετήσει τη βασική του θητεία τον Ιούλιο, κατά τη διάρκεια της πρόσφατης επίθεσης στη Λωρίδα της Γάζας, έχει αποφυλακιστεί, έχοντας ήδη εκτίσει 6 διαδοχικές ποινές φυλάκισης και έχοντας πραγματοποιήσει μια απεργία πείνας την οποία διέκοψε μετά από κακομεταχείριση.

Λίγους μήνες πριν, τον Μάρτιο, είχε προηγηθεί ένα ακόμα γράμμα αρνήσεων, όταν 50 τελειόφοιτοι έστειλαν γράμμα στον Νετανιάχου, δηλώνοντας ότι αρνούνται να «υπηρετήσουν τον κατοχικό στρατό». Το κείμενο αυτό ξεκίνησε με 50 υπογραφές, αλλά οι πληροφορίες που έρχονται από το Ισραήλ λένε ότι ο αριθμός σήμερα φτάνει τα 150 άτομα – αν και, όπως είναι φυσικό, άλλο ζήτημα είναι η υπογραφή και άλλο η δραστηριοποίηση ενός τέτοιου αριθμού ατόμων...

Το ιστορικό των αρνήσεων: από τον πασιφισμό στην ολική άρνηση

Κοιτάζοντας προς τα πίσω στο χρόνο, από τις αρχές της δεκαετίας του '20 φαίνεται να υπήρχε πασιφιστικό κίνημα, με πιο γνωστή μορφή τον Νάταν Χόσφι, ενώ συνειδησιακά χαρακτηριστικά παίρνουν οι αρνήσεις ήδη από τη δεκαετία του '40. Το τοπικό τμήμα της War Resisters International (WRI) ιδρύθηκε επίσημα το 1945, για να βοηθήσει νέους να αντισταθούν στις προσπάθειες της σιωνιστικής ηγεσίας της εποχής για στρατολόγηση όλων των νέων είτε στο βρετανικό στρατό είτε στις δικές τους δυνάμεις. Οι δύο πρώτες περιπτώσεις χρονολογούνται το 1944. Ο ένας ήταν ο Τζόζεφ Αμπιλεάχ, που αργότερα δραστηριοποιήθηκε στην WRI, τοπικά και διεθνώς, και ο άλλος ήταν ο Νταβίντ Ενγκελ. Ο Ναόμι και ο Γιρμιαχού Στάιν, μαζί με τον Γιόζεφ Προκόπετζ που ήταν ανάμεσα στα μέλη του τοπικού τμήματος της WRI, ήταν οι τρεις πρώτοι αρνητές που καταδικάστηκαν σε φυλάκιση, το Μάιο του 1948, μετά την ανακήρυξη ανεξαρτησίας του Ισραήλ. Γνωστή ήταν και η περίπτωση του Αμνόν Ζιχρονί, ο οποίος ζήτησε να απολυθεί από το στρατό ως πασιφιστής το 1954, αν και πολλά χρόνια αργότερα, το 2006 τάχθηκε δημόσια υπέρ των στοχευμένων απαγωγών.

Η πρώτη ομαδική επιστολή αρνητών ήταν από Δρούζους το 1956, όταν το ισραηλινό κράτος έκανε υποχρεωτική τη στρατιωτική θητεία γι' αυτούς. Ενώ η πρώτη συλλογική «εβραϊκή» άρνηση είναι η επιστολή που υπέγραψε ο πρώτος «αρνητής εξαιτίας της κατοχής», ο Γκίορα Νιούμαν και τρεις άλλοι το 1971. Παράλληλα, υπήρχε συλλογική άρνηση σχετιζόμενη με το κίνημα των *Μαύρων Πανθήρων* του Ισραήλ.

«Επιλεκτικές αρνήσεις»

Κάπου στις αρχές της δεκαετίας του '70, λίγα χρόνια μετά τον *Πόλεμο των Έξι Ημερών* μερικοί

τελειόφοιτοι μαθητές λυκείου έστειλαν ένα γράμμα στην τότε πρωθυπουργό Γκόλντα Μέερ, προειδοποιώντας την ότι πρόκειται σύντομα να βάγει τα χέρια της με αίμα. Ήταν το πρώτο γράμμα των περιφήμων *shministim*, ενώ ακολούθησαν πολλά ακόμα, όπως το 1982, σε απάντηση στον πόλεμο στο Λίβανο, το 1991, σε απάντηση στην 1η Ιντιφάντα, το 2001, 2002 ή 2005 σε απάντηση στη 2η Ιντιφάντα, με πιο δυναμική εμφάνιση το 2002, όταν και το ισραηλινό κράτος σε απάντηση στο αυξανόμενο κίνημα των μαθητών έστησε στρατοδικεία και επέβαλε ποινές φυλάκισης μέχρι και δύο χρόνων. Το δε 2005, 250 μαθητές έστειλαν τη μεγαλύτερη ως σήμερα επιστολή στο Σαρόν, δηλώνοντας ότι αρνούνται να καταταγούν γιατί «*η πολιτική της στρατιωτικής κατοχής είναι ανήθικη*».

Τα 1982 δημιουργείται και η ομάδα *Yesh Gvul*, η οποία συγκροτήθηκε στη βάση αντίθεσης στις σφαγές στα παλαιστινιακά στρατόπεδα Σάμπρα και Σατίλα του Λιβάνου. Τότε, 3000 έφεδροι είχαν στείλει επιστολή στον τότε πρωθυπουργό Μεναχέμ Μπέγκιν και στον τότε υπουργό Άμυνας Αριέλ Σαρόν. Πολλοί από αυτούς στάλθηκαν σε στρατιωτικές φυλακές, ενώ άλλες τόσες αρνήσεις προστίθενται στον αντιμιλιταριστικό χάρτη με ξέσπασμα της 1ης Ιντιφάντα, το 1987. Οι περισσότεροι αρνητές της εποχής μετά το 1982, ανήκουν στη λεγόμενη τάση «επιλεκτικών» αρνήσεων, που μεταφράζεται σε άρνηση υπηρετήσεως σε κατεχόμενα εδάφη ή γενικά εκτέλεσης διαταγών που σχετίζονται με την καταπίεση του παλαιστινιακού λαού, στάση ενσωματωμένη από το κράτος του Ισραήλ, εφόσον μια μετάδοση σε μη παλαιστινιακή ζώνη θα μπορούσε να ακυρώσει την άρνηση κατάταξης.

Παράλληλα, όμως, με ένα ολόκληρο κομμάτι

“ Οι αρνητές στράτευσης στο Ισραήλ συνεχίζουν να είναι ένα σημαντικό κομμάτι του αντιπολεμικού κινήματος, το ίδιο όμως το κίνημα άρνησης του στρατού φαίνεται να ακολουθεί τα βήματα μιας κοινωνίας που συντηρητικοποιείται και εμφανίζεται πιο απαθής στα εγκλήματα των στρατοκρατών, φθίνοντας έτσι με το χρόνο κι αυτό. ”

«επιλεκτικών αρνήσεων», μεταξύ 2000 και 2003, κατά τη διάρκεια της 2ης Ιντιφάντα – που ξεκίνησε όταν ο ισραηλινός στρατός με την επιχείρηση *Αμυντική Ασπίδα* ανακατέλαβε τη Δυτική Όχθη – συγκροτούνται οι *Profil Hadash*, οι οποίοι αντιτίθενται στο στρατό ως μηχανισμό, όντας το πιο ριζοσπαστικό κομμάτι σε μια βεντάλια αντιπολεμική αλλά όχι πάντα εντελώς αντιμιλιταριστική ή αντισιωνιστική...

Ενδεικτικά αυτής της γκάμας των «επιλεκτικών» αρνήσεων στο Ισραήλ είναι τα περίφημα γράμματα μάχιμων, αξιωματικών και εφέδρων. Όπως, το «Γράμμα των μαχητών», το 2002, με το οποίο πάνω από 50 μάχιμοι στρατιώτες και αξιωματικοί αρνούσαν να υπηρετήσουν πέρα από τα σύνορα του 1967, κείμενο που τελικά συγκέντρωσε 600 υπογραφές. Στο ίδιο μήκος κύματος ήταν και το «Γράμμα των Πιλότων» και το «Γράμμα των Κομάντο», το 2003.» Επίσης, εμφανίζονται ομάδες όπως η *Ometz LeSarev*, που δήλωσαν δημόσια ότι αρνούσαν να υπηρετήσουν σε Γάζα και Δυτική

Όχθη και στη συνέχεια ότι αρνούσαν να συμμετάσχουν στο δεύτερο πόλεμο του Λιβάνου, το 2006. Ή οι *Shovrim Shtika* (Σπάζοντας τη σιωπή), που αποτελείται κυρίως από άτομα που έχουν τελειώσει τη θητεία τους -αν και ανάμεσά τους υπάρχουν και κάποιοι που υπηρετούν ακόμα- και αφηγούνται δημόσια όσα είδαν και έκαναν όταν υπηρετούσαν στις ένοπλες δυνάμεις, δίνοντας μαρτυρίες για την επιχείρηση Χυτό Μολύβι στη Γάζα, στα τέλη του 2008.

* Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ξεφυλλίσετε την μπροσούρα «*Μιλιταρισμός και αντιμιλιταρισμός*», που εξέδωσε η Πρωτοβουλία τον Οκτώβριο του 2012 αλλά παραμένει πάντα επίκαιρη και κατατοπιστική για μία (συμπυκνωμένη και αρχική) γνώση της σχετικής κατάστασης στο ισραηλινό κράτος. ■

Παρεμβάσεις σε στρατολογικά γραφεία και σε κέντρο κατάταξης

Τρεις παρεμβάσεις σε στρατολογικά γραφεία και κέντρα κατάταξης πραγματοποίησε μέσα στο φθινόπωρο η συλλογικότητα ολικών αρνητών στράτευσης από τα Γιάννινα Ευπόλυτο Τάγμα, μαζί με αλληλέγγυους και αλληλέγγυες. Την 1η Σεπτεμβρίου 50 άτομα βρεθήκανε έξω από την στρατολογία της Κομοτηνής για να παραδώσουν μαζί το κείμενο ολικής άρνησης στράτευσης των συντρόφων Δ. Μανίτσα και Κ. Σακκά. Ενώ τρεις ημέρες αργότερα, ανάλογη παρέμβαση έγινε και στην στρατολογία των Ιωαννίνων. «Κι όμως! Δεν είμαστε ούτε φυγόπονοι, ούτε λουφαδόροι. Δεν είμαστε όμως και τρελοί, ώστε να πάμε να σκοτωθούμε κάτω από τις εντολές των ταξικών μας εχθρών. Είμαστε προλετάριοι, συνειδητά ταγμένοι στην υπόθεση ενός κόσμου χωρίς έθνη, κράτη, στρατούς, σύνορα, εξουσίες και εκμεταλλεύτριες τάξεις. Δημόσια, συλλογικά και συντροφικά διατρανώνουμε την πολιτική μας εχθρότητα ενάντια στον πιο βάρβαρο μηχανισμό που γέννησε ποτέ η ανθρώπινη ιστορία. Και φυσικά δε θα μας κάμψουνε ούτε οι διώξεις, ούτε τα αυτοφώρα, ούτε τα πρόστιμα τους...».

Τον Νοέμβριο είχαμε και την πρώτη παρέμβαση αντιμilitarιστικής συλλογικότητας έξω από κέντρο κατάταξης. Αφορμή ήταν η κλήση του ολικού αρνητή Κ. Σακκά να παρουσιαστεί, παρόλο που ήδη από τον περασμένο Μάρτιο είχε δηλώσει δημόσια την άρνησή του. 65 άτομα από Γιάννινα και Άρτα συγκεντρώθηκαν έξω από το Κέντρο Νεοσυλλέκτων Άρτας προκαλώντας πονοκέφαλο στους υπευθύνους του κέντρου και συζητήσεις στους νεοσύλλεκτους που περίμεναν απ'έξω. «Προφανώς και δεν θέλτε

να το καταλάβετε, για αυτό και καλέσατε ξανά το σύντροφο Κ. Σακκά προς στράτευση στις 10/11 στο ΚΕΝ Άρτας. Έτσι αποδεικνύεται η εκδικητική σας συμπεριφορά απέναντι στους ολικούς αρνητές στράτευσης. Μέσω των επαναλαμβανόμενων διώξεων, διοικητικών προστίμων των έξι χιλιάδων ευρώ και των αυτοφώρων. Μόλις πρόσφατα ο αναρχικός Δ. Χατζηβασιλειάδης συνειδητήθηκε για ακόμα μια φορά και κρατήθηκε στα πηλαία του αυτοφώρου, πληρώνοντας το τίμημα για τη συνεχή, συνεπή και αταλάντευτη αντιμilitarιστική του δράση.

Δε μας ξεγελάτε, γνωρίζουμε ότι έχετε βάλει σε άτυπη

επιφυλακή το στράτευμα και κάνετε σχεδιασμούς με τους έφεδρους και την επιστράτευση, διότι ο ενδοκαπιταλιστικός ανταγωνισμός έχει χτυπήσει κόκκινο με αφορμή τα συμφέροντα σας στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου. Όμως εμείς δεν τρώμε το κουτόχορτο του εθνικισμού και της θυσίας για τη μαμά πατρίδα, ούτε είμαστε διατεθειμένοι να μας νεκροφιλήσει η μάνα μας, ενώ θα μας διατάζετε να πολεμήσουμε για τα συμφέροντα σας και των συμμάχων σας. Ανάμεσα, λοιπόν, στο έγκλημα του πολέμου και στο αδίκημα της ανυποταξίας, επιλέγουμε συνειδητά το δεύτερο. Και αν δε θέλτε να το καταλάβετε, θα μας βρίσκετε συνέχεια απέναντι σας, μέχρι να το χωνέψει ακόμα και ο νέος υποργός άμυνας φασίστας Δένδιας».

Αντιμilitarιστική εκδήλωση στο Βελιγράδι

Στα τέλη του Οκτωβρίου στο Βελιγράδι διοργανώθηκε εκδήλωση με θέμα «αντιμilitarισμός και αντιπολεμικές πρωτοβουλίες στην πρώην Γιουγκοσλαβία και στην Ελλάδα»

με τη συμμετοχή αντιμιλιταριστών από την Ελλάδα (Ευπόλυτο Τάγμα/Γιάννινα, Kaius Sparilus/Θεσσαλονίκη) και την Κροατία. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην κατάληψη Inex Film (ένα κτίριο κινηματογραφικών στούντιο μίας φαλιρισμένης εταιρείας που κατελήφθη πριν από δύο χρόνια ως μία αντί-gentrification κίνηση), στο πλαίσιο της οποίας μία πρωτοβουλία αναρχικών έχει στήσει το infoshop Furija. Η συζήτηση είχε δύο μέρη: στο πρώτο, ένας αναρχικός από το Ζάγκρεμπ και το εκδοτικό εγχείρημα Stocitas περιέγραψε σε πρώτο πρόσωπο την εμπειρία του από τη συμμετοχή σε αντιμιλιταριστικές δραστηριότητες κατά τον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας (όντας και ο ίδιος ένας από τους 150 χιλιάδες ανυπότακτους της επιστράτευσης που είχε καλέσει ο κροατικός στρατός στη δεύτερη φάση του σερβοκροατικού πολέμου για την κατάληψη της Κράινα).* Στο δεύτερο μέρος, έγινε μία παρουσίαση του μιλιταρισμού και του αντιμιλιταρισμού στην Ελλάδα από συντρόφους του Ευπόλυτου Ταγματος που συμμετείχαν στην εκδήλωση. Την εκδήλωση παρακολούθησαν κάτι παραπάνω από 30 άτομα, αριθμός αρκετά μεγάλος σε σχέση με τα κινηματικά δεδομένα του Βελιγραδίου.

* Η συγκεκριμένη παρουσίαση συνοδεύονταν και από έντυπο υλικό, το οποίο θα εκδοθεί στην ελληνική γλώσσα στο επικείμενο 4ο τεύχος του περιοδικού «Σημειώσεις της στέππας».

Γνώσεις για τους μπάτσους, δουλειές για τον στρατό, βρωμάνε οι σχολές ολοκληρωτισμό

Παρεμβάσεις ενάντια στα ερευνητικά προγράμματα Jason και Poseidon της σχολής Τοπογράφων/Αγρονόμων του Πολυτεχνείου Αθηνών πραγματοποιεί το τελευταίο χρονικό διάστημα η αυτόνομη συνέλευση φοιτητών και φοιτητριών από σχολές της Αθήνας «Διαρρήκτες της φοιτητικής κοινότητας». Το ερευνητικό πρόγραμμα Jason έχει σκοπό τον αποδοτικότερο συνδυασμό διαφορετικών τεχνολογιών (αλγόριθμοι φωτογραμμετρίας, δορυφορικά προγράμματα, τηλεπικοινωνίες) με σκοπό τον αποτελεσματικότερο έλεγχο των συνοριακών γραμμών. Για να διεκπεραιωθεί το πρόγραμμα η σχολή των Τοπογράφων που τρέχει συνεργάζεται με την Spacehellas και την Iridalabs,

οι οποίες αποτελούν βασικό πυλώνα του προγράμματος Acritas το οποίο έχει ως στόχο τη διαστημική επίτευξη των συνόρων. Φυσικά τα χρήματα ρέουν κατά δεκάδες χιλιάδες προς διάφορες μεριές και ανάμεσα στους μισθοδοτούμενους είναι και οι (υπεύθυνοι) καθηγητές Ιωαννίδης, Γεωργόπουλος, Δουλάμης και Αγραφιώτης της σχολής Τοπογράφων.

«Αν προσπαθήσουμε να διαβάσουμε το πρόγραμμα Jason ανάποδα, ξεκινώντας, δηλαδή, από τους διακηρυγμένους στόχους του στην ίδια του την σύσταση, θα παρατηρήσουμε πώς το πανεπιστήμιο συναντά την στρατιωτικό τύπου διαχείριση της μετανάστευσης. Ή, καλύτερα, πως το πανεπιστήμιο εμφανίζεται ως ένας κόμβος εντός του οποίου ροές χρημάτων κατευθύνονται έτσι, ώστε τα επιστημονικά εργαστήρια να τοποθετούνται στην πρώτη γραμμή του πολέμου ενάντια στους/στις μετανάστες/στρίες εργάτες/τριες», γράφει μεταξύ άλλων το ενημερωτικό κείμενο που έχει κυκλοφορήσει η συλλογικότητα.

LE DESE RTEUR

ο λιποτάκτης

πρώτη εκτέλεση. 1954

Το 1954 η Γαλλία τερματίζει ηττημένη το αποικιακό ντελίριο της Ινδοκίνας. Συνεχίζει στην Αλγερία «ενάντια στους τρομοκράτες αντάρτες». Ο Boris Vian γράφει το τραγούδι «ο Λιποτάκτης» και ο Μουλουτζι – Γαλλοαλγερινός τραγουδιστής (κι όμως...) – του ζητά να αλλάξει τις δυο τελευταίες προτάσεις των στίχων για να το τραγουδήσει. Ο Vian δέχεται. Αντί του πρωτότυπου: QUE JE TIENDRAI UNE ARME / ET QUE JE SAIS TIRER (θα κρατάω όπλο και ξέρω να πυροβολώ), «διορθώνει»: QUE JE N'AUROIS PAS D'ARMES / ET QU'ILS POURRONT TIRER (δε θα κρατάω όπλο και

θα μπορούν [οι μπάτσοι που θα έρθουν να με πάρουν] να πυροβολούν). «Ενισχύεται έτσι το πασιφιστικό περιεχόμενό του» λένε εκ των υστέρων.... Ο πρώτος δίσκος – με τα πρώτα λόγια – απαγορεύεται μέχρι το 1964. Αυτόν βάζω. Για να μην ξεχνιόμαστε. Κι οι «αλήτες οι αστοί» που έγραφε ο Vian... που έγραφε πως θα φτύσει τους τάφους τους αλλά ποτέ δεν το έκανε, ακόμα αλωνίζουν περιμένοντας να ψοφίσουμε αμαχητί. ΠΑ – ΣΙ – ΦΙ – ΣΤΙ – ΚΑ....

Κύριε Πρόεδρε

Σας γράφω ένα γράμμα που ίσως θα το διαβάσετε αν έχετε χρόνο.

Μόλις έλαβα

τα στρατιωτικά μου χαρτιά για να φύγω για τον πόλεμο πριν την Τετάρτη το βράδυ.

Κύριε Πρόεδρε,

δεν θέλω να το κάνω

δεν έχω έρθει στην γή

για να σκοτώνω τους φτωχούς ανθρώπους.

Δεν είναι πως θέλω να σας νευριάσω

αλλά πρέπει να σας πώ,

η αποφασή μου έχει παρθεί,

θα λιποτακτίσω.

Απο την γεννησή μου

είδα να πεθαίνει ο πατέρας μου,

να φεύγουν τα αδέρφια μου

και να κλαίνει τα παιδιά μου.

Η μητέρα μου τόσο υπέφερε

που είναι μέσα στον τάφο της

και δεν την νοιάζουν οι βόμβες

και δεν την νοιάζουν τα σκουλήκια.

Όταν ήμουν φυλακισμένος,

μου έκλεψαν την γυναίκα μου,

μου έκλεψαν την ψυχή μου,

και όλο το παρελθόν μου που αγαπούσα.

Αύριο νωρίς το πρωί

θα κλείσω την πόρτα μου

στα μούτρα των νεκρών χρόνων,

θα πάρω τους δρόμους.

Θα ζητιανεύω την ζωή μου

στους δρόμους της Γαλλίας,

απο την Βρετανία στην Προβηγκία

και θα λέω στους ανθρώπους :

“Αρνηθείτε να υπακούσετε,

αρνηθείτε να κάνετε την θητεία σας

μην πάτε στον πόλεμο,

αρνηθείτε να φύγετε”.

Εαν πρέπει να δώσουμε αίμα

πηγαίντε να δώσετε το δικό σας

είστε καλό απόστολος

κύριε Πρόεδρε.

Εαν με καταδικάσετε

προειδοποιήστε τους αστυνομικούς σας

πως κρατάω όπλα

και ξέρω να πυροβολώ...